

O, adevăr sublim

Mihai Eminescu

O, adevăr sublim – o, tinichea și paie !
O, poezie mândră – o, buiguit nerod !
Istorie spirată – minciună și bătaie,
Amor ceresc și dulce – a mûcoșilor plod.

O, om, oglind-a lumii cu capul șui și sec,
Cu creierul ca ceața, cu coaste de berbec,
Stăpîn pe-a ta gîndire – cum ești p-instinct stăpîn –
Se vede cînd femeia golește al ei sîn.

Cînd poala ș-o ardică, de pulpa-i vezi, stăpîne,
Tu nu surîzi cu rîsul cel lacom și murdar,
Tu nu ești ca un taur și nu ești ca un cîne,
Ce umil dă din coadă cățelei lui cu har.

Nu ești gelos – ferit-a... cucoșii doar și vierii
Au numai obiceiul de-a se lupta-n duel.
Tu nu ai patimi scumpe și lacrima muierii

Nu mișcă al tău suflet, nu-ntunecă de fel.

Ești bun cu ai tăi semeni, nu c-alte animale.
Tu îi iubești atîta încît îi strîngi de gît...
Și-i faci s-admire geniul – sunarea unei oale –
Și limba ta de flacări și plină de urăt.

Istoria omenirii cu regi de poezie,
Cu regii de războaie e ca și un poem ;
Dar totuși rog divina ca depărcior rămîie
De corpul meu nevrednic – nu-mi vine la cherem.

Cugetători ai lumii ! o, împutuți eterul
Cu sisteme înalte, puneți-le-n săltar.
O ladă este lumea cu vechi buclucuri – ceriul
De stele și comédii vă este un hămbar.

Preoți cu crucea-n frunte, visternici de mistere,
Voi sunteți sarea lumii, formați inima ei.
E rău numai că ziua stați pe mîncat și bere
Și sara pe minciune și noaptea pe femei.

O, drăngăniți pe gînduri voi, muzici ; voi, sculptor,
Îmi pipăiți cu mîna un corp tremurător ;

Și, voi, artiști dramatici, strîmbați-vă la lună,
Pictori, eternitatea v-așteaptă c-o cunună.

Tu, timp, nu poți cununa în degete s-o sfermi
Căci zugrăvit-atîta de bine saci de viermi.
O, regi, ce puși pe tronuri de Dumnezeu sunteți,
Să plătiți balerine și țitori s-aveți,

O, diplomați cu graiul politicoș și sec,
Lumea cea pingelită o duceți de urechi.
Îmi place axioma cel tacit, ființi spurcate :
Popoarele există spre a fi înșelate.

[1874]